

بازگشت زندگی با تفکیک زباله

پرونده ای درباره ضرورت تفکیک زباله از مبدأ که زندگی را به طبیعت بازمی گرداند

ملیحه ابراهیمی یزدی- چه اشکالی دارد زمانی که می خواهید زباله ای را به داخل سطل زباله بریزید با کمی تأمل زباله هایتان را تفکیک کنید؟ می توانید یک سطل دیگر تهیه و زباله های تر و خشک را جدا کنید. یادتان باشد با این کار، خدمت بزرگی به طبیعت، نسل های آینده و به طور کلی زمین کرده اید. احساس مسئولیت شما باعث می شود چرخه طبیعت در جایی که به تفکیک می اندیشید، متوقف نشود. در این شماره قصد داریم درباره وضعیت مراکز تفکیک زباله در مناطق مختلف شهر مشهد و مبالغی که برای هر نوع مواد بازیافتی دریافت می کنید، با شما سخن بگوییم.

به سلامت طبیعت ببند پشید

بازیافت انواع موادی که دیگر قابل استفاده نیستند، شاید در نظر شما کاری بیهوده و وقت گیر به نظر برسد اما وقتی چند خط پایین را بخوانید، حتماً مجاب می شوید که اگر بر تفکیک زباله از مبدأ تأکید می شود، بی دلیل نیست. تأثیر تفکیک هر یک از مواد بازیافتی را با هم بخوانیم:

چه خبر از سی‌مپ؟

بیش از یک دهه است که روش های مختلفی در شهر مشهد، به منظور جمع آوری زباله های خشک طراحی و اجرایی شده است؛ از جمع آوری زباله های خشک از در منازل گرفته تا ایجاد ایستگاه های ثابت در مناطق و در نهایت راه اندازی سیستم هوشمندی به نام «سی‌مپ». این سیستم هوشمند که از نیمه خرداد امسال به صورت آزمایشی در منطقه ۲ شروع به کار کرده است، همانند تاکسی اینترنتی عمل می کند و سازوکارش به این شرح است که متقاضی می تواند اینترنتی درخواست خودرو کند تا از ساعت ۸ صبح تا ۷ بعدازظهر زباله های خشک را تحویل دهد. براساس نظرسنجی سازمان مپ شهرداری مشهد، شاهد استقبال ۹۹ درصدی مشترکان متقاضی، از این طرح بوده ایم و در این بازه زمانی بیش از پنج ماهه ۱۰هزار نفر مشترک این طرح هستند.

بد نیست بدانید مدتی است شهرداری برای ارتقای این طرح در دیگر مناطق شهری، فراخوان منتشر کرده است تا بخش خصوصی نیز در این ماجرا مشارکت کند.

عوامل بی‌رقبته کدام اند؟

آمار ۱۱ درصدی تفکیک زباله از مبدأ در مشهد نشان دهنده مشارکت پایین مردم در این طرح است. از جمله عوامل دخیل در این قضیه می توان به نداشتن وسیله نقلیه، حضور نداشتن برخی شهروندان در ساعاتی که خودرو حمل زباله خشک در محلات حضور دارد، بی‌حوصلگی، پایین بودن قیمت خرید اقلام در ایستگاه های پسماند (البته مدتی است شاهد افزایش قیمت ها هستیم) و... اشاره کرد.

اولین ویست بانک یا همان ایستگاه مبادله پسماند خشک به سال ۱۳۸۶ بازمی گردد. این ایستگاه برای اولین بار در بولوار ارشاد مشهد افتتاح شد و از همان سال تاکنون به فعالیت خود ادامه می دهد و جزو ایستگاه هایی است که در سطح شهر با تعداد زیادی از شهروندان سروکار دارد. بد نیست بدانید متوسط زباله خشک در ایستگاه ارشاد روزانه ۱۲۰۰ کیلوگرم است.

فهرست اقلام قابل بازیافت ایستگاه های مبادله پسماند خشک بر مبنای کیلوگرم					
نوع پسماند	قیمت قبل به ریال	قیمت جدید به ریال	نوع پسماند	قیمت قبل به ریال	قیمت جدید به ریال
نان خشک	۳۵۰۰	۶۰۰۰	آلومینیوم	۴۵۰۰	۹۵۰۰۰
کاغذ و کارتن	۳۲۵۰	۹۰۰۰	برنج	۱۰۰۰۰	۲۳۰۰۰۰
لاک	۴۰۰۰	۱۳۵۰۰	آهن	۶۰۰۰	۱۴۰۰۰
پلاستیک	۳۵۰۰	۱۵۰۰۰	شیشه	۵۰۰۰	۹۰۰
کفش (دمیایی)	۳۵۰۰	۵۲۰۰	یکبار مصرف	۳۵۰۰	۶۲۵۰
چدن	۶۰۰۰	۱۴۰۰۰	ضایعات پت	۷۰۰۰	۲۱۰۰۰
مس	۱۸۰۰۰۰	۲۸۵۰۰۰	ضایعات مخلوط	۳۵۰۰	۸۵۰۰
حلب	۴۰۰۰	۱۰۵۰۰	ضایعات الکترونیک	۵۰۰۰	۹۷۵۰
فلز روی	۴۵۰۰۰	۹۵۰۰۰	لاستیک	۱۵۰۰	۲۰۰۰

برای اطلاعات بیشتر می توانید به نشانی اینترنتی Wmo.mashhad.ir مراجعه کنید.

ایستگاه های مبادله پسماند خشک

در کل مناطق سیزده گانه شهر ۴۲ ایستگاه مبادله پسماند خشک و ۱۲ ایستگاه سیار فعالیت دارند. برآندگی ایستگاه ها در مناطق براساس جمعیت هر منطقه پیش بینی شده است. شهروندان بسته به مکان زندگی خود می توانند برای تحویل زباله ها به آدرس های زیر مراجعه کنند.

۱ منطقه
۳ ایستگاه
ارشاد / حاشیه بولوار ارشاد، بین ارشاد ۵ و مجد / انتهای بولوار مجد شمالی
ملاصدرا / شهید منتظری ۵

۲ منطقه
۶ ایستگاه
جانبا (بازار نسترن) / حاشیه بولوار جانبا، جنب بازار میادین
شفا / میدان شفا، نبش عبدالطلب ۳۵
عبادی / نبش عبادی ۴۰
توس / بولوار توس، بین توس ۵۷ و ۵۷
توس / نبش توس ۸۵
خیام / خیام شمالی، خیام ۴۶/۴

۳ منطقه
۴ ایستگاه
گاز / بولوار گاز، بین ۱۳ و ۱۵
خواجهر بیع / خواجهر بیع، خیابان بوسفزاده، جنب پارکینگ آرامگاه
کلات / حاشیه بولوار خواجهر بیع، خواجهر بیع ۱، ربه ورو شادی ۲
طبرسی / بولوار دوم طبرسی، بین ۸ و ۱۰، جنب آتش نشانی

۲ منطقه
۲ ایستگاه
گلشهر / خیابان شهید آوینی، بین ۲ و ۴
پنجتن / خیابان پنجتن ۴۵ جنب ورودی بوستان ارم

۵ منطقه
۲ ایستگاه
مفتح / سی متری طلاب، میدان مفتح
میرزا کوچک خان / بولوار میرزا کوچک خان، جنب پارک رستگاری

۳ منطقه
۳ ایستگاه
مصلی / حاشیه بولوار مصلی، بین ۲۲ و ۲۴
حر / بولوار شهید رجایی، نبش حر یک
باهر / بولوار شهید رجایی، بین ۹۸ و ۱۰۰

۷ منطقه
۵ ایستگاه
فداییان اسلام / سلیمانی منش ۲۰، حاشیه پارک سلام، کنار آب نما
صدر / بولوار شهید صدر، بین ۴۲ و ۴۴
صبا / سیدی بولوار صبا، بین ۸ و ۱۰
صبا ۶۹ (بازار شقایق) / سیدی، بولوار صبا، ۶۹، جنب بازار میادین
ثامن / شهرک ابوذر، صبا ۸۷

۳ منطقه
۳ ایستگاه
دانش غربی / حاشیه خیابان دانش غربی، مقابل سرای بلور
رازی / میدان ده دی، بین رازی ۸ و ۱۰
شهید خلیلی / خیابان شهید خلیلی، چهارراه رودکی

۹ منطقه
۳ ایستگاه
حافظ / وکیل آباد ۳۲، حافظ یک
لادن / بولوار لادن، نبش ۲۲
پیروزی / بولوار پیروزی، پیروزی ۸۳

۴ منطقه
۴ ایستگاه
قاسم آباد / شریعتی ۲۶
بولوار شریعتی / نبش شریعتی ۴۷، جنب آتش نشانی
حجاب / بولوار حجاب، حجاب ۶۰
آزادی - حشمتی / آزادی ۹۵، شهید حشمتی ۵

۱۱ منطقه
۴ ایستگاه
دانش آموز / بولوار دانش آموز، دانش آموز ۹
سیدرضی / بولوار سیدرضی، نبش ۵۰
دانشجو (بازار بنفشه) / بولوار دانشجو، نبش دانشجو ۳۱، جنب بازار میادین
قانع ۲۸ / بولوار آموزگار، بولوار قانع ۲۸

۱ منطقه
۱ ایستگاه
جاهدشهر / جاهدشهر، جنب بوستان نیایش

۱ منطقه
۱ ایستگاه
کاشانی (راه آهن) / بین کاشانی ۱۲ و ۱۴

آلمان رتبه اول تفکیک زباله را در دنیا دارد. آلمانی ها در محوطه سکونت خود، سطل های زباله غول آسایی به رنگ های مختلف دارند که رنگ آبی معمولاً به زباله های کاغذی یا مقوایی، رنگ سبز یا سفید به زباله های شیشه ای، رنگ زرد یا نارنجی به پلاستیک و فلزات، رنگ قهوه ای به زباله های زیست تخریب پذیر و رنگ خاکستری یا سیاه به زباله هایی اختصاص دارد که قابلیت بازیافت ندارند؛ مانند پوشک بچه یا کودهای حیوانی. اما بعضی زباله ها مانند باتری های استفاده شده یا ابزارهای الکترونیکی، در این سطل های زباله جایی ندارند و شهروندان باید آن ها را به مأموران مخصوصی به صورت مستقیم تحویل دهند. لباس های کهنه و دست دوم نیز معمولاً فروخته یا به افراد نیازمند اهدا می شوند. علاوه بر این، شهروندان آلمانی می توانند به ازای پس دادن بطری هایی با اندازه هایی خاص، مبلغی را دریافت کنند. دولت آلمان قانونی وضع کرده است که براساس آن همه معازهداران موظفاند با در نظر گرفتن محلی، این بطری ها را دریافت و هزینه آن را پرداخت کنند.

ژاپن سخت گیرانه ترین قوانین تفکیک و بازیافت زباله را در دنیا دارد، قوانینی که یادگیری آن ها برای بقای شهروندان ژاپنی به کاری ضروری تبدیل شده است. هریک از شهر های ژاپن قوانین تفکیک زباله خاص خود را دارند، اما به طور کل، زباله های خانگی در ژاپن به ۴ دسته احتراق پذیر، احتراق ناپذیر، زباله های محیط زیستی و زباله های با ابعاد بزرگ تقسیم می شوند. یوکوهاما، دومین شهر بزرگ ژاپن و پر جمعیت ترین منطقه این کشور است، شهرداری یوکوهاما زباله ها را به ۱۰ گروه مختلف تقسیم کرده است، اما یادگیری این تقسیم بندی آن قدر پیچیده بوده که کتابچه ای برای آموزش آن در اختیار شهروندان قرار گرفته است. در این کتابچه ۲۷ صفحه ای برای دسته بندی و تفکیک ۱۸ نوع زباله، دستورالعمل هایی ارائه شده است. به طور مثال رژ لب های مصرف شده در گروه زباله های سوزاندنی قرار می گیرند، اما اگر اندازه رژ لب کمتر از ۳۰ سانتی متر باشد، در گروه فلزات یا پلاستیک های کوچک و اگر بیشتر از آن بود، در گروه زباله های بزرگ قرار می گیرد. البته این شیوه برای مردم یوکوهاما، به ویژه سالمندان شهر آن قدر دشوار بوده که بخشی از مردم هیچ گاه به درستی همه تقسیم بندی ها و دستورالعمل های آن را فراموش کرده اند.

مترجم: هدی جاودانی | هنگامی که از تفکیک زباله سخن می گوئیم، نمی توانیم کره جنوبی را نادیده بگیریم. کره جنوبی از معدود کشورهایی است که در مدت کمتر از یک دهه توانست ذهنیت مردم خود را درباره تفکیک و مدیریت زباله ها به کلی تغییر دهد. یک روز معمولی در کره جنوبی به این صورت سپری می شود که «زنان مأمور زباله» مخفیانه بر نحوه تفکیک زباله همسایه شان نظارت می کنند و در صورتی که خطایی از آنان سر بزنند، آن را ثبت می کنند. علاوه بر این اگر فردی به صورت مداوم قوانین تفکیک زباله را زیر پا بگذارد، در نهایت قانون او را اوار خواهد کرد محل زندگی خود را ترک و به مکان دیگری نقل مکان کند. همچنین کسانی که از کیسه های غیر استاندارد زباله استفاده کنند، اوار به پرداخت جریمه ای تا سقف یک میلیون وون، معادل ۱۶۵۰ دلار، خواهند بود و دولت به کسانی که این افراد را شناسایی می کنند و گزارش می دهند، مبلغی به عنوان پاداش هدیه خواهد داد. بنابراین تعجبی ندارد که خانم های مأمور زباله تا این میزان مسئولیت پذیری نشان دهند. یکی از فناوری هایی که دولت کره جنوبی برای مدیریت زباله به کار گرفته، استفاده از سطل های الکترونیکی زباله، مجهز به سیستم تشخیص هویت، برای باقی مانده مواد غذایی است. افراد برای ریختن باقی مانده مواد غذایی در این سطل های زباله، ابتدا از کارت شناسایی خود استفاده می کنند، سپس دستگاه وزن، زباله آن ها را اندازه گیری و براساس آن قبضی صادر می کند.